

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗЕМЛЕРОБСТВА, АГРОХІМІЇ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВА

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ» Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» Спеціальність – Н4«Лісове господарство» Освітня програма «лісове господарство»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Компонент Освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	3 кредити/ 90 годин
Курс та семестр	1курс, 2семестр
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Караульна Віталіна Миколаївна Посада: доцент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук, доцент https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=kJsxlGAAAAJ https://orcid.org/0000-0002-9141-9880 Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 54 ауд. E-mail: Karaulnav@ukr.net
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна „Загальна екологія” забезпечує формування базових екологічних знань, основ екологічного мислення професійного фахівця, здатного не тільки грамотно, науково-обґрунтовано користуватися, але й захищати природу, здійснювати вагомий внесок у формування масової екологічної свідомості населення, набувати необхідних умінь для прийняття правильних відповідних рішень, тощо.
Передумови для вивчення дисципліни	«Загальна екологія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Біологія», «Екологія» вивчені в загальноосвітній школі та «Вступ до спеціальності», «Ботаніка», які вивчаються паралельно.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Загальна екологія» є засвоєння законів формування структури і функціонування, розвитку (природної та антропогенної динаміки) живих систем, концентруючи увагу на їхніх цілісних властивостях, таких як стійкість, продуктивність, надійність, кругообіг речовини і баланс енергії.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.

Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.</p> <p>ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.</p> <p>ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
Очікувані результати навчання	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.</p> <p>ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН 15. Впроваджувати розроблені проєктні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Вступ до екології. Основи аут-,дем- та синекології</p> <p>Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Екологія як наука та її роль у сучасному суспільстві.</p> <p>Тема 1.2. Основні поняття аут-тасинеології.</p> <p>Тема 1.3. Популяція як біологічна система.</p> <p>Тема 1.4. Екологія угруповань та екосистем</p> <p>Змістовий модуль 2. Глобальна екологія та управління в галузі охорони навколишнього природного середовища</p> <p>Тема 2.1. Структурні та функціональні особливості біосфери.</p> <p>Тема 2.2. Природні та антропогенні забруднення біосфери.</p> <p>Змістовий модуль 3. Прикладна екологія – основні галузі і напрямки</p> <p>Тема 3.1. Виробничі галузі екології. Прикладні аспекти.</p> <p>Тема 3.2. Основні напрями розвитку екологізації соціальної діяльності.</p>
Методи навчання	<p>Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі в системі Moodle.</p> <p>Під час лекційного курсу застосовуються репродуктивний, евристичний, дослідницький та пояснювально-ілюстративний методи (лекція-презентація, лекція-дискусія). Також застосовуються слайдові презентації. Широко використовується метод проблемного викладення матеріалу.</p>

	<p>На практичних заняттях використовується здебільшого евристичний або дослідницький методи навчання. Заняття проводяться у вигляді практикумів з елементами стратегій критичного мислення (мозковий штурм, рольові ігри, дискусія, круглий стіл, інтерактивна групова робота). Застосування цих форм і методів дає можливість значно активізувати навчальний процес з дисципліни, систематизувати і поглибити знання, уміння та навички у здобувачів.</p> <p>У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки..</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, дисциплінованість, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p> <p>Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічні проблеми землеробства: практикум / І.Д. Примак, М.В. Войтовик, Л.В. Єзерковська, І.В. Мартинюк, А.А. Павліченко, О.Б. Панченко, С.В. Ображій, В.М. Караульна. за ред. І.Д. Примака. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2025. 168 с. (Бібліотечне зібрання землеробства, агрохімії та ґрунтознавства). 2. Добрива в органічному землеробстві: історія, теорія, практика / І.Д. Примак, І.У. Марчук, І.В. Мартинюк, Л.В. Єзерковська, В.С. Хахула, Л.М. Філіпова, О.Б. Панченко, С.В. Ображій, В.М. Караульна, Л.М. Карпук, А.А. Павліченко, О.С.Тітаренко, М.В. Войтовик, Р.М. Кулик; за ред. І.Д. Примака. Вінниця : «ТВОРИ», 2023. 262 с. (Бібліотечне зібрання землеробства, агрохімії та ґрунтознавства). 3. Маленко Я.В., Ворошилова Н.В., Кобрюшко О.О., Перерва В.В. Загальна екологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 231 с. Режим доступу: https://surli.cc/bborlr 4. Агроекологія та пермакультура: продовольча безпека, повоєнне відновлення, нульове забруднення, сталий розвиток : підручн. / П. Є. Арданов, Т. В. Герасько, О. С. Дем'янюк та ін.; за ред. П. Є. Арданова. К.: Талком, 2023. 240 с. Режим доступу: https://surl.lu/scvvmq 5. Злобін Ю.А. Загальна екологія: навч. Посіб. Для студ.. вищ. Навч. Закл. / Ю.А. Злобін, Н.В. Кочубей. Суми.: Університетська книга, 2024. 416 с. (Бібліотечне зібрання землеробства, агрохімії та ґрунтознавства). 6. Екологія і охорона навколишнього середовища: навчальний посібник/ Ю. Д. Бойчук, Е. М. Солошенко, О. В. Бугай. – 5-те вид, виправ. і допов. Суми: Університетська книга, 2023. 315с. (Бібліотечне зібрання землеробства, агрохімії та ґрунтознавства). 7. Юрченко Л. І. Екологія : навч. посіб. Київ : Професіонал : Центр учб. літ., 2019. 304 с. Режим доступу: https://surl.li/kebsng 8. Основи екології: навчальний посібник/В.В. Серебряков, Н.М. Заверуха, Ю.А. Скиба. Київ: Каравела, 2023. 304 с. (Бібліотечне зібрання землеробства, агрохімії та

грунтознавства).

9. Екологія агросфери: підручник / О.І. Фурдичко, О.І. Дребот, О.С. Дем'янюк, Є.Д. Ткач, А.А. Бунас. Київ: ДІА, 2022. 336 с. Режим доступу: <https://surl.cc/wyudbm>

10. Michael Begon, Colin R. Townsend. Ecology: from individuals to ecosystems: Fifth edition –Wiley. John Wiley & Sons, LTD, 2021. 864 с. ISBN9781119279358. Режим доступу: <https://surl.li/jglv1k>

Допоміжна література

1. Статистичний збірник / Statistical Publication «Довкілля України» «Environment of Ukraine». Державна служба статистики України, Київ, 2021. 189с. Режим доступу: <https://stat.gov.ua/sites/default/files/>.

2. Методичні рекомендації до лабораторних занять з дисципліни «Загальна екологія». / Укладачі: Гарбар Д.А., Гарбар О.В. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 72 с. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>

3. Клепець О.В., Шевченко К.В., Григоренко А.С. Основи екології: практикум. Навчально-методичний посібник. Полтава: ПДМУ, 2023. 125 с. Режим доступу: <https://surl.li/ttlyvc>

Адреси сайтів в INTERNET

1. Веб-каталог з довкілля. Режим доступу: <http://www.webdirectory.com/>

2. Веб-сторінка Екологічної програми Європейської комісії. Режим доступу: <https://surl.li/ttlyvc>

3. Офіційний сайт Національного екологічного центру України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://necu.org.ua>.

4. Офіційний сайт Всеукраїнської екологічної ліги. Режим доступу: <https://www.ecoleague.net>.

5. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. Режим доступу: <https://mepr.gov.ua>

6. Еко Загроза (офіційний вебресурс і мобільний додаток Міндовкілля, завдяки якому можна дізнатись достовірну інформацію про стан повітря, води, ґрунту та інші дані): <https://ecozagroza.gov.ua>.